

Ergenlerin Duygusal Zeka Düzeyleri İle Sosyal Görünüş Kaygı

Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Investigation of the Relationship between Emotional Intelligence Levels and Social Appearance Anxiety Levels of Adolescents

Şeyma AYDIN¹, Dr. Öğr. Üyesi Hatice Merve İMİR²

Öz

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya 124 (%21,9) erkek ve 442 (%78,1) kız olmak üzere toplam 566 lise öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Kişisel bilgi formu, Kayıhan ve Arslan (2011) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan Duygusal Zeka Ölçeği ve Doğan (2011) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği kullanılarak veriler toplanmıştır. Bu araştırma nicel araştırma desenlerinden betimsel araştırma modelinde kurgulanmış bir tarama araştırmasıdır. Veri analizinde sayılar, yüzdelikler, en az ve en çok değerler ile ortalama ve standart sapmaların yanı sıra ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t testi ve varyans analizi; değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise Pearson korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim görülen yer değişkeni doğrultusunda duygusal zeka toplam puanı ve alt boyutlarından duygusal kolaylaştırma ve duygusal düzenleme düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aile ilişkileri ve anne baba tutumu değerlendirme değişkenleri doğrultusunda duygusal zeka toplam puanı ve alt boyutları arasında farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Eğitim görülen yer, cinsiyet, sınıf, aile ilişkileri değerlendirme ve anne baba tutumunun değerlendirmesine göre ergenlerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri istatistiksel olarak anlamlıdır. Aynı zamanda duygusal tanıma/anlama alt boyut puanı ile ergenlerde sosyal görünüş kaygısı ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Duygusal kolaylaştırma alt boyut, duygusal düzenleme alt boyut ve duygusal zeka ölçeği toplam puanları ile ergenlerde sosyal görünüş kaygısı ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, duygusal zeka, sosyal görünüş kaygısı.

Makale Türü: Araştırma

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between the emotional intelligence levels of high school students and their social appearance anxiety levels. A total of 566 high school students, 124 (21.9%) male and 442 (78.1%) female, participated in the study voluntarily. Data were collected using the personal information form, the Emotional Intelligence Scale adapted to Turkish by Kayıhan and Arslan (2011), and the Adolescent Social Appearance Anxiety Scale adapted to Turkish by Doğan (2011). This research is a survey research designed in the descriptive research model, which is one of the quantitative research designs. In addition to numbers, percentages, minimum and maximum values, mean and standard deviations in data analysis, t-test and analysis of variance in independent groups in comparison of paired groups; Pearson correlation analysis was used to analyze the relationship between variables. As a result of the research, significant differences were found in the emotional facilitation and emotional

*Bu çalışmanın ilk hâli, 22-24 Kasım 2021 tarihleri arasında 7. Uluslararası Bilimsel Çalışmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Bu çalışma, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalında "Ergenlerin Duygusal Zeka Düzeyi, Sosyal Medya Bozukluğu ve Sosyal Görünüş Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden derlenerek hazırlanmıştır.

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, seyma.seymaydin@gmail.com

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, hmimir@ybu.edu.tr

Atf için (to cite): Aydın, Ş. ve İmir, H. M. (2023). Ergenlerin duygusal zeka düzeyleri ile sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(2), 723-741.

regulation levels of emotional intelligence total score and sub-dimensions in line with the place of education variable. It was found that the difference between the emotional intelligence total score and its sub-dimensions was statistically significant in line with the variables of family relations and parental attitude evaluation. Social appearance anxiety levels of adolescents are statistically significant according to the place of education, gender, class, evaluation of family relations and parental attitude. At the same time, no statistically significant relationship was found between emotional recognition/understanding sub-dimension score and social appearance anxiety scale scores in adolescents. A statistically significant, negative and low-level relationship was found between emotional facilitation sub-dimension, emotional regulation sub-dimension and emotional intelligence scale total scores and adolescents' social appearance anxiety scale scores.

Keywords: Adolescence, emotional intelligence, social appearance anxiety.

Paper Type: Research

Giriş

Duygusal zeka kavramı, bireyin duygularında farkındalık sahibi olması, çevresindeki insanların duygularını anlayabilmesi ve bu konudaki farkındalıkları sonucu duygularını yönetebilmesi (Coşkun, 2019) diğer bir deyişle duygularını idare edebilmesidir. Aynı zamanda özbilinç sahibi olması, karşısındakinin duygularını anlayabilmesi, ilişkilerinin devamını sağlayabilmesi, kendini harekete geçirebilmesi (Maboçoğlu, 2006), kendi duygusal durumunu ve becerilerini kabullenerek yeni ve daha iyi seçeneklere fırsat verebilmesi, kendi yaşamına ve hedeflerine istek ve başarı ile kilitlenmesi, çevresindeki insanların duygularına, sorunlarına yönelik anlayışlı ve önemseyen iletişime sahip olması, grup çalışmaları için ihtiyaç olan ikna, iletişim ve orta yolda buluşmak gibi yeteneklere sahip olması (Yerli, 2009), aksiliklere rağmen hedefleri doğrultusunda ilerleyebilmesi, dürtü kontrolü ile tatminini erteleyebilmesi, duygusal durumunu düzenleyebilmesi, sıkıntılarının düşünme becerisini engellemesine fırsat vermemesi, umut besleyebilmesi gibi yeteneklerdir (Goleman, 2016). Duygusal zeka kavramının ilk oluşumu, duygu kontrolü açısından bakıldığında Aristo'ya kadar uzanmaktadır. Bu kavram, duyguları anlama stratejilerini ele alan bir beceridir. Duygusal zeka kavramının temelinde olan özbilinç kavramı, Sokrates tarafından geliştirilen "Kendini Bil" felsefesine kadar uzanırken; özdenetim kavramı Platon'un yaklaşımları ile tarih boyunca şekil almıştır (Kırtıl, 2009). Thorndike zihinsel işlevlerin soyut zeka, mekanik zeka ve sosyal zeka olmak üzere üç ana grupta ifade edilebileceğini belirtmiştir. Fakat daha sonraki çalışmalarında zeka testlerinin yalnızca soyut zekayı ölçebildiğini fiziksel dünyanın nasıl işlediğini anlama, nesnelere arası ilişki kurma (mekanik zeka) veya kişiler arası etkileşimde başarılı şekilde davranma becerisi (sosyal zeka) belirleme gibi süreçlerde yetersiz kaldığını ortaya koymuştur. Thorndike'in diğer zeka türlerini de ölçebilmek için çabalaması çoklu zeka kuramı ve duygusal zeka gibi konuların diğer bilim insanları tarafından ele alınmasına da temel oluşturmuştur (Özkan, 2019). Duygusal zeka kavramı ilk olarak Payne (1985) tarafından kullanılmıştır (Mavruk Özbiçer, 2018). 1990'lı yıllardan itibaren ise psikoloji alanında da önemli hale gelmiştir (Coşkun, 2019). Bunun yanında artık akademik başarı kavramının bireyin yaşamda başarılı kabul edilmesinde çok önemli bir faktör olmadığı anlaşılınca (Tufan, 2011), bu alanda gerçekleştirilen araştırmalar hayattaki başarı kavramını açıklamak için duygusal zeka kavramının etkisini açığa çıkarmış ve eğitim alanında bu kavramın önemi söz konusu olmuştur (Yeşilyaprak, 2011). Duygusal zeka ile ilgili ilk çalışmalar Mayer ve Salovey'in yaptıkları iki bilimsel makaleyle başlamıştır (Altunbaş, 2018; Mavruk Özbiçer, 2018; Neubauer ve Freudenthaler, 2005; Yeşilyaprak, 2011). 1995 yılında duygusal zeka ile bilişsel zekayı kıyaslayan ve duygusal zekanın daha önemli olduğunu anlattığı eseri kaleme alan Goleman, Salovey ve Mayer tarafından ortaya konulmuş olan duygusal zeka modelini yeniden yorumlayarak söz konusu olan duygusal zeka kavramını bireysel ve eğitim odaklı incelemiştir (Mavruk Özbiçer, 2018; Özkan, 2019; Yeşilyaprak, 2011). Duygusal zekanın popüler olması 1995'de Daniel Goleman tarafından yazılan "Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ" isimli kitapla gerçekleşmiştir.

Duygusal zekayla ilgili yapılan araştırmalarda çocukların duygusal zekâ düzeyleri, kendilerini gerçekleştirmeleri, okulda, toplumda mutlu ve başarılı insanlar olmaları yönünden önemli bulunmuştur (Köse, 2009). Özellikle fizyolojik ve psikososyal değişimlerin yaşandığı, bireyin bağımsızlık, kimlik edinimi ve toplumsal hayatta üretken olma yeterliliklerini elde edene kadar geçen süreci kapsayan ergenlik dönemi (Tunç, 2020) için kritik öneme sahiptir. Çünkü duygusal zeka düzeyleri arttıkça öğrencilerin çevresel hakimiyet, çevresindeki insanlarla pozitif yönde ilişki kurma, bireysel gelişim, otonomi, kendini kabul, amaç edinme ve psikolojik iyi olma (Muzafferoğlu, 2019) ve sosyal beceri düzeylerinin arttığı da görölmektedir (Yılmaz, 2019).

Sosyal iletişimlerinde bedeniyle var olan ergenlik dönemindeki birey, görünümüyle ilgili negatif değerlendirilmekten korkmaktadır. Bu korkular, sosyal iletişimi güçlendirmekte, psikolojik esnekliğini ve hayatının işlevselliğini bozmaktadır. Bu durum ile ilgili herhangi bir müdahalede bulunulmadığında, depresyona girme, yeme bozukluklarının görülmesi, madde kullanımı gibi rahatsızlıkların ortaya çıkmasında itici bir güç olabilmektedir (Usta, 2017). Literatürde sosyal görünüş kaygısı, bireyin vücudu ve görünüşüyle alakalı negatif beden imajının bir neticesi olarak ifade edilmektedir (Özcan, 2013). Başka bir tanıtmda sosyal görünüş kaygısı, bireylerin dış görünüşleri ile ilgili olarak yaşadıkları duygusal ve davranışsal kaygılar olarak tanımlanmaktadır (Telli, 2016). Lise dönemi de oldukça karmaşık, duygusal yönden inişlerin ve çıkışların yaşandığı, buldukları sosyal ortamında etkisi ile görünüşün yeterince önemli olduğu bir evredir (akmak ve Sakarya, 2020).

Alanyazında ergenlerin duygusal zeka becerileri ile yaşam doyumları (Mavruk Özbiçer, 2018; Yalnızca Yıldırım ve Cenkseven Önder, 2020; Yalnızca Yıldırım, 2015), psikolojik dayanıklılık (Özkan, 2019), akran zorbalığı (Sezen, 2018), empati düzeyleri (Bursa Kocabaş, 2016), anksiyete düzeyleri ve sosyal becerileri (Yılmaz, 2019), benlik saygısı (Tunç, 2020) arasındaki ilişkinin çeşitli araştırmalarda incelendiğı görölmüştür. Ayrıca üniversite öğrencilerinin duygusal zeka becerileri ile sosyal fizik kaygısı (Sarıkabak, 2018) ve sosyal görünüş kaygılarına (Chakarvarti ve Lal, 2016; Yılmaz, 2019) ilişkin araştırmalar da bulunmaktadır. Alanyazın incelendiğinde, ergenlerin duygusal zeka becerileri ile sosyal görünüş kaygıları arasındaki ilişkiyi ele alan sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Ergenlik döneminden başlayarak, hayat boyu sürecek olan, duygusal alışkanlıkları oluşturan bu önemli dönem, kişinin vücuduyla barışık olmaması, sosyal iletişimlerinde oluşacak problemlerle baş edememesi, ileriki hayatlarında onları olumsuz etkileyebilir (Sarıkabak ve ark., 2019). Yapılan araştırmalar sonucunda, duyguların sağlıklı bir biçimde kullanılmasının önemini vurgulayan duygusal zeka düzeyi ile duygular üzerinde etkili bir faktör olan sosyal görünüş kaygısı (Sarıkabak ve ark., 2014) arasındaki ilişkiyi incelemek önem arz etmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırmanın pandemi koşullarında yapılması, duygusal zeka ve sosyal görünüş kaygısı kavramlarını birarada incelemesi, ergenlerle çalışılmış olması, farklı analizlerle inceleme yapılması, geniş örneklem grubuna sahip olması ve ilişkilendirilen değişkenler açısından önceki çalışmalardan ayrılmakta ve alana katkı yapacağı düşünölmektedir.

Bu çalışmada ergenlerin duygusal zeka düzeyleri ile sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemenin yanında, ergenlerin hem duygusal zeka düzeylerini hem de sosyal görünüş kaygı düzeylerini bazı değişkenlere (eğitim görölen yer, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne-baba eğitim durumu, aile ilişkileri, ebeveyn tutumu) göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağdaki sorulara yanıt aranmıştır:

a. Ergenlerin duygusal zeka düzeyleriyle sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

b. Ergenlerin duygusal zeka düzeyleri; eğitim görölen yer, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne-baba eğitim durumu, aile ilişkileri, ebeveyn tutumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

c. Ergenlerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri; eğitim görülen yer, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne-baba eğitim durumu, aile ilişkileri, ebeveyn tutumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1. Yöntem

Bu çalışmada ergenlik döneminde olan liseye devam eden öğrencilerin duygusal zeka düzeyleriyle sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandığından çalışma, nicel araştırma desenlerinden betimsel araştırma modelinde kurgulanmış bir tarama araştırmasıdır. Betimsel araştırmalar, var olan durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir biçimde tanımlamaktadır. En bilindik betimsel yöntem tarama çalışmasıdır, çünkü tarama araştırması hem yeterince çok kişiden oluşan örneklemden elde edilen bilgiyi bize sunar hem de araştırılan grubun görüşlerini, sahip olduğu özellikleri belirler (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2020). Bu çalışma “Ergenlerin Duygusal Zeka Düzeyinin Sosyal Medya Kullanım Bozukluğu ve Sosyal Görünüş Kaygısına Etkisi” başlıklı tez çalışması olarak 09.11.2020 tarihinde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Etik Kurul tarafından, 17 karar numaralı ve 304 sıra numaralı izinle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın verileri 1 Ocak- 1 Mart 2020 tarihleri arasında, pandemi dolayısıyla Google Form üzerinden online formata çevrilerek toplanmıştır. Bu yöntem ile hem gruplara ulaşılabilirliği kolaylaştırılmış hem de zaman ve kağıt tasarrufu sağlanmasına imkan verilmiştir (Tufan, 2011). Katılımcılara online şekilde onam formu gönderilmiştir. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmacı tarafından katılımcılara istedikleri her an çalışmadan ayrılacakları belirtilmiştir. Araştırma boyunca katılımcıların kişisel haklarını ve gizliliklerini ihlal eden hiçbir davranışta bulunulmamıştır.

1.1. Katılımcılar

Bu araştırmanın çalışma grubunu Konya il merkezinde ve yedi ilçesinde (Beyşehir, Çumra, Karapınar, Ilgın, Kadınhanı, Akşehir, Bozkır) 2020-2021 eğitim öğretim yılında Meslek Lisesi ve Anadolu Lisesi’nde öğrenim gören 9. 10. 11. ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubuna dâhil edilen öğrencilerin belirlenmesinde elverişli örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Elverişli örnekleme yöntemi, zaman, para ve işgücü kaybının önüne geçmeyi temel amaç edinmiştir. Araştırmacının kolay bir şekilde ulaşabileceği bir örneklemden verilerin toplanması olarak ifade edilmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020). Araştırmaya 442 (%78,1) kız, 124 (%21,9) erkek olmak üzere toplam 566 öğrenci katılmış olup öğrencilerin demografik özelliklere göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerinin dağılımı

		n	%
Eğitim Görülen Yer	Akşehir	18	3.2
	Beyşehir	41	7.2
	Bozkır	19	3.4
	Çumra	55	9.7
	İlgin	36	6.4
	Kadınhanı	20	3.5
	Karapınar	28	4.9
	Konya	349	61.7
Cinsiyet	Kız	442	78.1
	Erkek	124	21.9
Sınıf	9.sınıf	104	18.4
	10.sınıf	109	19.3
	11.sınıf	132	23.3
	12.sınıf	221	39.0
Anne Öğrenim Durumu	Okur-yazar değil	10	1.8
	Sadece okur yazar	10	1.8
	İlkokul mezunu	297	52.5
	Ortaokul mezunu	152	26.9
	Lise mezunu	77	13.6
	Yüksek okul mezunu- üniversite mezunu	20	3.4
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul mezunu	185	32.7
	Ortaokul mezunu	144	25.4
	Lise mezunu	165	29.2
	Yüksek okul mezunu- üniversite mezunu	72	12.7
Aile İlişkileri Değerlendirmesi	Kötü	20	3.6
	Kararsızım	68	12.0
	İyi	239	42.2
	Çok İyi	239	42.2
Anne Baba Tutumu Değerlendirmesi	Otoriter	126	22.3
	Demokratik	89	15.7
	Hoşgörülü	314	55.5
	İlgisiz	37	6.5

Tablo 1’de görüldüğü gibi, katılımcıların % 61.7’si Konya merkezde yaşamaktadır, %78.1’i kızdır ve %39’u 12. Sınıf öğrencisidir. Katılımcı ergenlerin %52.5’inin annesi ilkokul mezunu, %32.7’sinin babası ilkokul mezunudur. Katılımcıların %42’si aile ilişkilerini “iyi” olarak değerlendirirken, %42’si de “çok iyi” olarak değerlendirmektedirler. Anne baba tutumu %55.5 hoşgörülü olarak algılanmaktadır.

1.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerini (eğitim görülen yer, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne- baba eğitim durumu, aile ilişkileri, ebeveyn tutumu) belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu; duygusal zekâ düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Duygusal Zeka Ölçeği (Kayıhan ve Arslan, 2016) ve sosyal görünüş kaygısı düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (Doğan, 2011) kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu, çalışmaya katılım sağlayanların temel demografik bilgilerini belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. 7 sorudan oluşan form ile katılımcıların eğitim görülen yer, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne- baba eğitim durumu, aile ilişkileri ve ebeveyn tutumu hakkında veri toplanmıştır.

Duygusal zeka ölçeği, 2011 yılında Güney Kore’de Hyuneung Lee ve Yungjung Kwak tarafından geliştirilmiş ve Kayıhan ve Arslan (2011) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Katılımcıları lise öğrencilerinin oluşturduğu bir örneklem grubu oluşturmuştur. Duygusal Zeka Ölçeği 20 maddelik, (1), Hiç katılmıyorum (2) katılmıyorum (3) Kararsızım (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen katılıyorum biçiminde 5’li likert biçimde bir ölçektir. Kullanılan ölçeğin Cronbach’s Alpha iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları tüm ölçek için .85 olarak hesaplanmıştır. Aynı zamanda Cronbach alfa katsayısı alt ölçeği duygusal tanıma için .71, duygusal kolaylaştırma için .63 ve duygusal düzenleme ölçeği için .82 bulunarak araştırma için güvenilir bir araç olarak kabul edilmiştir.

Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Hart ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş ve Doğan (2011), Türkçe uyarlamasını, psikometrik özelliklerini üniversiteye giden öğrencilerden oluşan bir örneklem grubuyla yapmıştır. Daha sonra Doğan, Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği’nin psikometrik özelliklerini ergenlerden oluşan bir örneklemde incelemiştir. Ölçek 16 maddeden oluşmaktadır. “(1) hiç uygun değil, (2) uygun değil, (3) biraz uygun, (4) uygun, (5) tamamen uygun” biçiminde 5’li likert tipindedir. Tek boyutlu olan ölçek’ten en fazla alınacak puan 80 ve en az alınacak puan ilse 16’dır. Yüksek puanlar sosyal görünüş kaygısının yüksek olduğunu ifade etmektedir. Kullanılan SGKÖ-E’nin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .95 olarak bulunmuştur. Ölçeğin ergenlerin sosyal görünüş kaygı düzeyini ölçmede yeterli olduğu görülmüştür.

1.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, SPSS for Windows 22 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekanslar, en az ve en çok değerler ile ortalama ve standart sapmaların yanı sıra ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız gruplarda t testi ve varyans analizi (İleri analiz olarak varyansların homojen olduğu durumlarda LSD, olmadığı durumlarda Dunnet C kullanılmıştır); değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Tüm veriler normal dağılmıştır.

2. Bulgular

Tablo 2. Çalışmada kullanılan ölçek ve alt boyutlarından alınan puanların dağılımı

Ölçek ve Alt Ölçekler	n	Min.	Max.	Ort.	SS.
Duygusal Tanıma/Anlama	566	6	30	23.86	3.88
Duygusal Kolaylaştırma	566	6	30	20.96	4.46
Duygusal Düzenleme	566	8	40	27.86	6.63
Duygusal Zekâ Ölçek Puanı	566	20	100	72.68	12.07
Sosyal Görünüş Kaygı Ölçek Puanı	566	16	80	39.28	16.95

Çalışmada kullanılan ölçek ve alt boyutlarından alınan puanların dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur. Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcılar, Duygusal Tanıma/Anlama alt boyutundan 23.86 ± 3.88 , Duygusal Kolaylaştırma alt boyutundan 20.96 ± 4.46 , Duygusal Düzenleme alt boyutundan 27.86 ± 6.63 ve Duygusal Zekâ Ölçek toplamından 72.68 ± 12.07 puan almışlardır. Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygı Ölçeğinden alınan puan 39.28 ± 16.95 ’dir. Demografik özelliklere göre Duygusal Zekâ Ölçeği ve alt boyut puanlarının karşılaştırılması Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Demografik özelliklere göre duygusal zekâ ölçeği ve alt boyut puanlarının karşılaştırılması

	n	Duygusal Tanıma-Anlama		Duygusal Kolaylaştırma		Duygusal Düzenleme		Duygusal Zekâ Toplam		
		Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	
Eğitim Görülen Yer	Akşehir	18	24.00	3.88	20.72	5.65	28.78	4.99	73.50	10.32
	Beyşehir	41	24.66	3.45	21.46	3.75	28.54	5.51	74.66	8.97
	Bozkır	19	21.63	5.45	21.32	3.70	27.58	7.65	70.53	12.15
	Çumra	55	23.62	3.54	20.85	4.64	26.42	7.04	70.89	11.58
	Ilgın	36	24.00	4.35	22.97	4.41	30.19	6.64	77.17	13.05
	Kadınhanı	20	23.95	3.58	20.75	4.84	28.05	7.16	72.75	11.61
	Karapınar	28	24.36	3.97	23.18	4.69	31.11	6.26	78.64	12.42
	Konya	349	23.86	3.83	20.54	4.36	27.47	6.61	71.87	12.27
Test ve Önemlilik			F=1.255 p=0.271		F=2.649 p=0.011		F=2.294 p=0.026		F=2.381 p=0.021	
Cinsiyet	Kız	442	23.94	3.84	20.79	4.40	27.74	6.85	72.48	12.09
	Erkek	124	23.56	4.02	21.56	4.61	28.30	5.80	73.42	12.02
	Test ve Önemlilik			t=0.955 p=0.340		t=-1.686 p=0.092		t=-0.906 p=0.366		t=-0.767 p=0.443
Sınıf	9.sınıf	104	23.59	4.02	21.30	5.00	28.70	6.87	73.59	13.13
	10.sınıf	109	23.92	3.79	21.45	4.39	27.83	6.54	73.19	12.17
	11.sınıf	132	23.77	3.62	21.10	3.99	28.20	6.00	73.08	10.35
	12.sınıf	221	24.01	4.03	20.48	4.46	27.29	6.90	71.77	12.48
	Test ve Önemlilik			F=0.310 p=0.818		F=1.541 p=0.203		F=1.234 p=0.297		F=0.722 p=0.539
Anne Öğrenim Durumu	Okur-yazar değil	10	24.50	4.58	20.00	3.23	29.90	5.78	74.40	7.78
	Sadece okur yazar	10	24.40	3.95	18.90	2.85	26.80	5.94	70.10	8.01
	İlkokul mezunu	297	23.72	3.87	21.01	4.36	27.91	6.42	72.64	11.76
	Ortaokul mezunu	152	24.05	3.95	21.16	4.70	28.00	7.13	73.22	13.03
	Lise mezunu	77	23.81	3.62	20.81	4.24	27.17	6.88	71.78	12.06
	Yüksek okul mezunu- üniversite mezunu	20	24.00	4.44	20.80	5.90	28.35	5.83	73.15	13.35
	Test ve Önemlilik			F=0.248 p=0.941		F=0.613 p=0.690		F=0.444 p=0.818		F=0.283 p=0.923
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul mezunu	185	23.29	3.58	21.00	4.39	27.55	6.67	71.83	11.54
	Ortaokul mezunu	144	24.03	4.14	21.09	4.70	28.13	6.94	73.24	12.96
	Lise mezunu	165	24.02	4.02	20.96	4.39	28.05	6.44	73.04	12.03
	Yüksek okul mezunu- üniversite mezunu	72	24.63	3.63	20.60	4.35	27.72	6.44	72.94	11.81
	Test ve Önemlilik			F=2.480 p=0.060		F=0.204 p=0.894		F=0.272 p=0.846		F=0.466 p=0.706
Aile İlişkileri Değerlendirmesi	Kötü	20	25.95	3.22	17.10	4.71	23.60	6.77	66.65	10.15
	Kararsızım	68	23.04	4.38	18.81	4.59	25.21	6.85	67.06	12.47
	İyi	239	23.21	3.71	20.69	4.14	26.92	6.32	70.82	11.40
	Çok İyi	239	24.56	3.78	22.17	4.27	29.92	6.24	76.65	11.52
	Test ve Önemlilik			F=8.034 p=0.000		F=17.895 p=0.000		F=17.004 p=0.000		F=18.664 p=0.000
Anne Baba Tutumu Değerlendirmesi	Otoriter	126	24.19	3.77	20.06	4.14	26.57	6.41	70.82	11.25
	Demokratik	89	23.91	3.33	21.27	3.63	28.13	5.47	73.31	9.71
	Hoşgörülü	314	23.55	4.07	21.60	4.53	28.68	6.76	73.82	12.77
	İlgisiz	37	25.22	3.59	17.92	5.05	24.70	7.42	67.84	12.32
	Test ve Önemlilik			F=2.499 p=0.059		F=10.222 p=0.000		F=6.192 p=0.000		F=4.071 p=0.007

Tablo 3'te görüldüğü gibi, aile ilişkilerinin değerlendirilmesine göre Duygusal Tanıma/Anlama Alt Boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); aile ilişkilerine çok iyi yanıt verenlerin puanlarının, kararsızım ve iyi yanıt verenlerden yüksektir. Ayrıca kötü yanıt verenlerin puanları kararsızım, iyi ve çok iyi yanıt verenlerden yüksektir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, eğitim görülen yer, cinsiyet, sınıf, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu ve anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre Duygusal Tanıma/Anlama Alt Boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0.05$).

Tablo 3'te görüldüğü gibi, eğitim görülen yer, aile ilişkilerinin değerlendirilmesi ve anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre Duygusal kolaylaştırma Alt Boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Eğitim görülen yere göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); Konya Merkez'de eğitim görenlerin puanlarının, Ilgın ve Karapınar'da eğitim görenlerden düşük olduğu belirlenmiştir. Aile ilişkilerinin değerlendirilmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); aile ilişkilerine çok iyi yanıt verenlerin puanlarının, kötü, kararsızım ve iyi yanıt verenlerden yüksektir. Ayrıca iyi yanıt verenlerin puanları kötü ve kararsızım yanıt verenlerden yüksektir. Anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnett C); anne-baba tutumu ilgisiz olanların puan ortalamasının, anne-baba tutumu otoriter, demokratik ve hoşgörülü olanlardan düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, cinsiyet, sınıf, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumuna göre Duygusal kolaylaştırma Alt Boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0.05$).

Tablo 3'te görüldüğü gibi, eğitim görülen yer, aile ilişkileri değerlendirilmesi ve anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre Duygusal düzenleme Alt Boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Eğitim görülen yere göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); Konya Merkez'de eğitim görenlerin puanlarının, Ilgın ve Karapınar'da eğitim görenlerden düşük olduğu belirlenmiştir. Aile ilişkilerinin değerlendirilmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); aile ilişkilerine çok iyi yanıt verenlerin puanlarının, kötü, kararsızım ve iyi yanıt verenlerden yüksektir. Ayrıca iyi yanıt verenlerin puanları kötü ve kararsızım yanıt verenlerden yüksektir. Anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); anne-baba tutumu ilgisiz olanların puan ortalamasının, anne-baba tutumu demokratik, hoşgörülü ve otoriter olanlardan düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, cinsiyet, sınıf, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumuna göre Duygusal düzenleme Alt Boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0.05$).

Tablo 3'te görüldüğü gibi, eğitim görülen yer, aile ilişkileri değerlendirilmesi ve anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre Duygusal Zekâ Ölçeği Toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Eğitim görülen yere göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); Konya Merkez'de eğitim görenlerin puanlarının, Ilgın ve Karapınar'da eğitim görenlerden düşük olduğu belirlenmiştir. Aile ilişkilerinin değerlendirilmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); aile ilişkilerine çok iyi yanıt verenlerin puanlarının, kötü, kararsızım ve iyi yanıt verenlerden yüksektir. Ayrıca iyi yanıt verenlerin puanları kötü ve kararsızım yanıt verenlerden yüksektir. Anne baba tutumunun değerlendirilmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnett C); anne-baba

tutumu ilgisiz olanların puan ortalamasının, anne-baba tutumu hoşgörülü, demokratik ve otoriter olanlardan düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, cinsiyet, sınıf, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumuna göre Duygusal Zeka Ölçeği Toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Demografik özelliklere göre Sosyal Görünüş Kaygı ölçek puanlarının karşılaştırılması Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Demografik özelliklere göre sosyal görünüş kaygı ölçek puanlarının karşılaştırılması

		n	Sosyal Görünüş Kaygı Ölçeği			
			Ort.	SS.	Test	p
Eğitim Görülen Yer	Akşehir	18	45.94	19.37	F=2.429	0.019
	Beyşehir	41	39.41	18.01		
	Bozkır	19	28.16	7.17		
	Çumra	55	37.76	15.39		
	İlgın	36	36.22	16.28		
	Kadınhanı	20	33.25	13.52		
	Karapınar	28	39.21	16.20		
	Konya	349	40.43	17.34		
Cinsiyet	Kız	442	38.50	16.58	t=-2.078	0.038
	Erkek	124	42.06	18.02		
Sınıf	9.sınıf	104	42.37	16.53	F=3.060	0.028
	10.sınıf	109	41.06	17.37		
	11.sınıf	132	39.38	16.89		
	12.sınıf	221	36.88	16.74		
Anne Öğrenim Durumu	Okur-yazar değil	10	37.40	23.68	F=2.105	0.063
	Sadece okur yazar	10	51.10	18.86		
	İlkokul mezunu	297	38.78	16.12		
	Ortaokul mezunu	152	37.66	16.97		
	Lise mezunu	77	43.04	17.79		
	Yüksek okul mezunu- üniversite mezunu	20	39.50	18.75		
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul mezunu	185	39.33	16.63	F=1.218	0.302
	Ortaokul mezunu	144	38.56	17.26		
	Lise mezunu	165	40.99	17.15		
	Yüksek okul mezunu- üniversite mezunu	72	36.67	16.60		
Aile İlişkileri Değerlendirmesi	Kötü	20	52.45	20.39	F=11.049	0.000
	Kararsızım	68	45.63	19.32		
	İyi	239	39.77	16.05		
	Çok İyi	239	35.87	15.76		
Anne Baba Tutumu Değerlendirmesi	Otoriter	126	41.67	17.71	F=11.508	0.000
	Demokratik	89	40.52	17.72		
	Hoşgörülü	314	36.46	15.10		
	İlgisiz	37	52.05	20.26		

Tablo 4'te görüldüğü gibi, eğitim görülen yer, cinsiyet, sınıf, aile ilişkileri değerlendirme ve anne baba tutumunun değerlendirmesine göre Sosyal Görünüş Kaygı Ölçek puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Eğitim görülen yere göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnett C); Bozkır'da eğitim görenlerin puanlarının, Akşehir, Beyşehir, Çumra ve Konya merkez'de eğitim görenlerden düşük olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin Sosyal Görünüş Kaygı Ölçek puan ortalaması daha yüksektir. Öğrenim görülen sınıfa göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını

belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); 12. Sınıf öğrencilerinin puanlarının, 9, 10 ve 11. Sınıf öğrencilerinden düşük olduğu belirlenmiştir. Aile ilişkilerinin değerlendirmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); aile ilişkilerine çok iyi yanıtı verenlerin puanlarının, kötü, kararsızım ve iyi yanıtı verenlerden düşüktür. Anne baba tutumunun değerlendirmesine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); anne-baba tutumu ilgisiz olanların puan ortalamasının, anne-baba tutumu otoriter, demokratik ve hoşgörülü olanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü gibi, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumuna göre Sosyal Görünüş Kaygı Ölçek puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 5'te duygusal zeka ve sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkiye dair veriler sunulmuştur. Ayrıca, duygusal zeka ölçeği altboyutları ile ergenlerde sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişki incelenmiştir.

Tablo 5. Duygusal zekâ ölçeği ve alt boyutları ile ergenlerde sosyal görünüş kaygı ölçeği arasındaki ilişkinin incelenmesi

		Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği
Duygusal Tanıma/Anlama	r	0.017
	p	0.692
	n	566
Duygusal Kolaylaştırma	r	-0.183
	p	0.000
	n	566
Duygusal Düzenleme	r	-0.184
	p	0.000
	n	566
Duygusal Zekâ Ölçeği Toplam	r	-0.163
	p	0.000
	n	566

Tablo 5'te görüldüğü gibi, Duygusal tanıma/anlama alt boyut puanı ile Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0.05$). Duygusal kolaylaştırma alt boyut puanı ile Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0.05$). Duygusal kolaylaştırma alt boyut puanı arttıkça, Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları azalmaktadır. Duygusal düzenleme alt boyut puanı ile Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0.05$). Duygusal düzenleme alt boyut puanı arttıkça, Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları azalmaktadır. Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puanı ile Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0.05$). Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puanı arttıkça, Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçek puanları azalmaktadır.

Tartışma

Çalışmanın bu kısmında bulguların değerlendirmesine yönelik yorumlamalara yer verilmiştir. Ergenlerin duygusal zeka düzeyleri ile eğitim görülen yer değişkenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda, duygusal kolaylaştırma ile duygusal düzenleme alt boyutları ve duygusal zeka toplam puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Fakat duygusal tanıma/anlama alt boyutu için eğitim görülen yer değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. İfade edilen bu farklılık, Rathi'nin yaptığı araştırmaya göre (2015), kırsal ve kentsel bölgelerde öğrenimine devam eden öğrencilerin, duygusal zeka açısından anlamlı bir farklılık göstermediğini kısmen destekler niteliktedir. Öte yandan öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile eğitim görülen yer

değişkeni arasındaki farklılığı belirlemek için yapılan analiz sonucunda ise anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde, duygusal zeka ve sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile eğitim görülen yer değişkenleri arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu sebeple mevcut araştırma bulgularının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda bu sonuçlar Konya ve merkez ilçelerinde öğrenim gören öğrencilerin çevresel şartlarının farklılık gösterdiği ve bu farklılıklardan etkilendiği ihtimalini akla getirmektedir.

Cinsiyet değişkenine göre, ergenlerin duygusal zeka toplam puan ve alt boyutlarının puan ortalamaları anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Bunun nedeni olarak, toplumsal bakımdan ataerkil düzen devam ediyor olsa da geçen yıllara göre kadın ve erkek arasındaki eşitlik kavramının her alanda başlaması düşünülebilir. Çünkü bu durum erkeklerin davranışlarında değişimlerin görülmesine sebep olmuştur. Alanyazında da cinsiyet değişkenine göre duygusal zeka toplam puan ve alt boyut puanların düzeyinde anlamlı bir fark olmamasının (Akın, 2004; Çelenk, 2015; Deniz ve Yılmaz, 2004; Ergün, 2016; Halilbeyoğlu, 2015; Köse,2020; Rathı, 2015; Soykan, 2015; Tosun, 2013) sebebi, erkeklerin geçmiş zamana göre daha kibar, empatik, anlayışlı ve duygularını doğru yansıtan kişiler olmasıyla açıklanmaktadır. Diğer taraftan, cinsiyet bakımından duygusal zeka düzeylerinin anlamlı ölçüde farklılık gösterdiğini bildiren araştırmalar da mevcuttur. Ve genelde kızların, erkeklere göre duygusal zeka düzeyleri daha yüksek olduğu çalışmalara rastlanmıştır (Erdoğdu, 2008; Garaigordobil, 2020; Köksal ve Gazioglu, 2007; Kurt, 2019; Sarıkabak, Karakulak ve Sunay, 2019; Sezen, 2018; Uğurlular, 2019).

Ergenlerin sosyal görünüş kaygısı ölçek puan ortalamasının cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaştığı saptanmıştır. Sosyal görünüş kaygısıyla ilgili bugüne kadar yapılan araştırmalar incelendiğinde, sosyal görünüş kaygısının genellikle kadınlara özgü bir durum gibi ele alındığı görülmüştür. Örneğin, Sarıkabak ve ark. (2019), Tuğral (2020), Aktaş (2020), Atik ve ark. (2015) tarafından gerçekleştirilmiş olan araştırmalar, bu bulguyu destekler niteliktedir. Aynı zamanda öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile sosyal görünüş kaygısı arasında bir farklılığın bulunmadığı çalışmalar da mevcuttur (Çakmak ve Sakarya, 2020; Telli ve Ünal, 2016). Fakat son yapılan araştırmalar ile erkeklerin de artan bir biçimde beden memnuniyetsizliği duyduğunu ortaya konulmuştur (Alemdağ ve Öncü, 2015; Brennan, Lalonde ve Bain, 2010). Mevcut çalışmada da erkek öğrencilerin, sosyal görünüş kaygı düzeyleri kızlara oranla daha yüksek bulunmuştur. Benzer şekilde, Soylu, Atik ve Öçalan (2017)'in yaptığı çalışmada erkeklerin, kızlara oranla daha yüksek sosyal görünüş kaygı düzeyine sahip olduğunu ifade etmiştir. Alemdağ ve Öncü (2015) de yine aynı şekilde araştırmasında erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre sosyal görünüş kaygılarının daha fazla olduğunu belirtmiştir. Doğan'a göre bu durumun nedeni (2009) toplumsal açıdan erkeklerin daha girişimci olmasının beklenilmesi ve sosyal anksiyeteleri sonucunda meydana gelen korku duygusunun ve kaçınmanın erkeklerin kimliklerine uygun görülmemesi neticesinde sosyal anksiyete düzeylerinin daha çok olacağını düşünülmesidir. Kadınlardaki durum ise, sosyal anksiyete sonucunda meydana gelen utanma ve kaçınma temelli kendini geri çekme davranışı toplumda uygun görülüp teşvik edilmektedir. Mesela, sessiz ve utangaç bir kadın "hanım hanımcık" olarak ifade edilmekte ve genellikle kadınların atılgan davranışları hoş görülmemektedir.

Ergenlerin duygusal zeka toplam puan ve alt boyutların puan ortalamasının sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı bulunmuştur. Literatür tarandığında bu çalışmayı destekleyen araştırmalara rastlanmıştır (İşeri, 2016; İyibaş, 2019; Sezen, 2018). Diğer yandan öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. 12. Sınıf öğrencilerinin puanlarının, 9, 10 ve 11. Sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu belirlenmiştir. Alanyazın tarandığında, farklılaşmanın olduğu (Aktaş, 2020; Güvenen, 2017) ve olmadığı çalışmalara rastlanmak mümkündür(Kılıç Küçük, 2020; Ökten, 2019; Soylu ve ark., 2017). Örneğin, yapılan bir araştırmada sosyal görünüş kaygısının sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı şekilde

farklılaşmadığı ifade edilmiştir fakat 9.sınıfa devam eden öğrencilerin sosyal görünüş kaygı toplam puanlarının diğer sınıflarda yer alan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur (Çakmak ve Sakarya, 2020). Tüm bu sonuçlar beraber değerlendirildiğinde, duygusal zeka ve sosyal görünüş kaygı düzeylerinin, yaştan ziyade hayatta edinilen tecrübelerle, insan ilişkilerine, bu alanla ilgili alınan eğitime ve kişisel özelliklere göre değiştiği düşünülebilir.

Ergenlerin duygusal zeka toplam puan ve alt boyutların puan ortalamasının, anne ve baba öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı saptanmıştır. Elde edilen sonuç duygusal zeka düzeyinin anne ve baba öğrenim durumuna göre farklılaşma durumunun incelendiği çalışmaların sonucuyla örtüşmektedir (Kavcar, 2011; Sezen, 2018). Fakat farklı sonuçlar olduğu da görülmüştür (Aran, 2019). Yine öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile anne-baba öğrenim durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Bu sonuç Çetinkaya ve ark.(2019) ve Kılıç (2020)'ın yaptıkları araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Ancak Özcan ve ark. (2013)'ün yaptıkları çalışmada anne baba öğrenim durumu ile sosyal görünüş kaygı düzeyi puanları arasında negatif ilişki saptamışlardır. Mevcut araştırmanın sonucunda, katılımcıların sosyal çevreleri ve sosyal çevrelerinin bireyden beklentileri arasında farklılıkların olmadığını düşündürmüştür.

Aile ilişkileri değerlendirmesi değişkenine göre ergenlerin duygusal zeka toplam puanı ile tüm alt boyutları puan ortalaması istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Aile ilişkilerine çok iyi yanıt verenlerin duygusal zeka puanları, kötü, kararsızım ve iyi yanıt verenlerden yüksektir. Alanyazında elde edilen sonucu destekleyen çalışmaların yanında (Peng ve ark., 2019) bulgularımızla örtüşmeyen çalışmalar da bulunmaktadır (George ve ark., 2017). Öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeylerinin aile ilişkileri değerlendirmesi değişkeni göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aile ilişkilerine çok iyi yanıt verenlerin puanlarının, kötü, kararsızım ve iyi yanıt verenlerden düşüktür. Literatür tarandığında liseye devam öğrencilerin sosyal görünüş kaygıları ile aile ilişkilerinde doyum arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Seki, 2014). Aile içi ilişkilerin, ergenlerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile duygusal zeka düzeylerine olumlu katkıları olmaktadır.

Anne baba tutum değerlendirmesi değişkenine göre, duygusal zeka alt boyutlarından duygusal tanıma/anlama alt boyut puanı hariç duygusal zeka toplam puanı ve diğer alt boyut puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılar oluşturduğu saptanmıştır. Bu farklılığı anne baba tutumunu ilgisiz olarak değerlendiren öğrencilerin puan ortalamaları ile anne baba tutumunu hoşgörülü olarak değerlendiren öğrencilerin puan ortalamaları oluşturmaktadır. Alanyazın incelendiğinde, ergenlerde algılanan anne baba tutumlarından demokratik anne baba tutumu ile duygusal zekâ arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu, otoriter ve koruyucu- istekçi anne baba tutumu ile duygusal zekâ arasında negatif yönde bir ilişkinin olduğu belirtilmiştir (Köse, 2020; Tetik, 2020; Tetik ve Aktan, 2021). Öte yandan duygusal zeka alt boyutları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farkın bulunmadığı çalışmalara da rastlanmıştır (Uğurlular,2019; George ve ark., 2017). Öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile anne baba tutumu değerlendirmesi değişkeni arasında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Literatür incelendiğinde, ebeveynlerin sözlü mesajları ve tutumları çocuklarının vücut kaygıları ve yeme davranışları üzerinde etkili olduğunu göstermiştir (Rodgers ve Chabrol, 2009). Aynur (2020)'un yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında da sosyal görünüş kaygısının oluşumunda anne baba tutumu etkin bir faktördür. Diğer yandan Çetinkaya ve arkadaşları (2019)'nın lise öğrencilerinin sosyal görünüş kaygı düzeylerini bazı değişkenlere göre incelediği araştırma bulgularına göre, sosyal görünüş kaygısı, algılanan anne-baba tutumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Literatürle mevcut araştırmanın bulguları kısmen benzerlik göstermektedir. Bu sonuca göre anne-baba tutumu ergenlik dönemindeki bireylerin duygusal zeka düzeyleri ve sosyal görünüş kaygı düzeyleri ile doğrudan ya da dolaylı olarak etkileşim içerisinde diyebiliriz. Ebeveynlerin ihmalkar ve ilgisiz tutumları, ergenlik dönemindeki bireylerin duygusal zeka düzeylerinde olumsuz bir

etkiye, sosyal görünüş kaygı düzeylerinin ise artmasına neden olacaktır. Bu nedenle ebeveynlerin kendi aralarında tutarlı ve aile içerisinde demokratik bir tutumla kritik bir dönemde olan çocuklarının yanında olmalıdırlar. Çocuklarını yakından tanımaya çalışmalı, ihtiyaçlarını belirlemeli ve gereken desteği sağlamalıdırlar.

Mevcut araştırmada, ergenlerin duygusal zeka ölçeği ve alt boyutları ile sosyal görünüş kaygı ölçeği arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bulgulara göre duygusal tanıma/anlama alt boyut hariç duygusal kolaylaştırma alt boyut, duygusal düzenleme alt boyut ve duygusal zeka ölçeği toplam puanları ile ergenlerde sosyal görünüş kaygısı ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki bulunmuştur. Yılmaz (2019)'ın üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada da bu iki kavram arasında anlamlı ve negatif düzeyde ilişki bulunmuştur. Yine Chakarvarti ve Lal (2016)'ın yaptığı çalışmada bu sonucu destekler niteliktedir. Atletlerle yapılan çalışmada, sporcuların duygusal zeka düzeyleri ile sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasında negatif ve zayıf bir ilişki tespit edilmiştir. Kırat ve Dilmaç (2021)'in ergenlerle yaptıkları araştırma sonucunda, ergenlerin duygusal zekasının artış göstermesi ile beden memnuniyet düzeyleri de artış göstermektedir. Yine Costarelli ve Stamou (2009)'nun dövüş sporcuları ile sporcu olmayan bir grupla yaptıkları çalışma sonucunda duygusal zeka ile beden imgesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre spor yapanlar, spor yapmayanlara göre daha yüksek duygusal zeka düzeyine ve sağlıklı bir beden imajına sahiptir. Sonuç olarak lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri arttıkça, kendi vücutlarının farkında olma, bu durumdan memnun olma, çevresindeki insanlarla empati kurabilme ve başkalarından gelen negatif eleştirilerden doğru oranda etkilenebilme becerilerinin gelişebileceği söylenebilir (Sarıkabak ve ark., 2019).

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak lise öğrencileri için duygusal zeka düzeyinin sağlıklı bir sosyal görünüş algısı üzerinde rol oynadığı söylenebilir. Bu durumun kişinin, duygularının daha çok net olması, doğru yönetilebilmesi ve işlevsel kullanım ile bedenine, görünüşüne dair fikirlerinde sağlıklı sonuçlar doğuracağına ışık tutmaktadır. Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak ilerde yapılabilecek uygulamalara ve araştırmalara yönelik bazı öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Benzer çalışmaların farklı şehirlerde ya da Konya il merkezi ve farklı ilçelerinde bulunan farklı türde liseler ile yapılması önerilmektedir.
- Konunun daha derinlemesine anlaşılabilmesi için boyutsal çalışmaların ya da nitel araştırmaların yapılması faydalı olabilir.
- Ergenlik dönemindeki bireyler ile duygusal zeka ve sosyal görünüş kaygısı konularında sınırlı sayıda çalışma olduğu saptanmıştır. Bu nedenle farklı değişkenleri ekleyerek ölçmek ve bunları karşılaştırmak mevcut çalışmanın önemini arttıracaktır.
- Lise müfredatları duygusal zekayı destekleyecek şekilde düzenlenebilir. Duygusal zekayı artırıcı aktivite, seminer ve programlar uygulanabilir.
- Alan uzmanları tarafından duygusal zeka konusunda eğitimcilere yönelik bilgilendirici hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir.
- Liselere yönelik sosyal görünüş kaygısı ile ilgili seminerler planlanarak öğrenciler üzerinde olası olumsuz durumların en aza indirilmesi hedeflenmelidir.
- Öğretmenlere yönelik ergenlik dönemindeki bireylerle sağlıklı iletişim kurma, problem çözme gibi konularda eğitim seminerleri düzenlenebilir.
- Ailelere yönelik ergenlik dönemi ile ilgili bilgilendirici seminerler düzenlenebilir, ergenlerin duygusal zekalarını arttıracak, sosyal görünüş kaygısı düzeylerini en aza indirebilecekleri, bu konularda nasıl bir tutum sergilemelerinin uygun olacağı konusunda bilgi paylaşımında bulunabilirler.

- Ergenlerin sosyal görünüş kaygısını azaltmak ve olumlu beden algısı geliştirebilmeleri için ergenlerle güven verici ilişkiler kurulmalı ve onlara sorumluluklar verilmelidir.
- Gelişim çağında olan ergenler ilgileri doğrultusunda spora yönlendirilebilirler.
- Aileler ve öğretmenler ergenler için rol model olmaları gerektiği konusundaki farkındalıklarını arttırmalıdır.

Kaynakça

- Akın, M. (2004). *İşletmelerde duygusal zekanın üst kademe yöneticiler ile astları arasındaki çatışmalar üzerindeki etkileri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Aktaş, E. (2020). *Ergenlerin ebeveyne bağlanma stilleri ile sosyal görünüş kaygısı ve sosyal dışlanma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Alemdağ, S. ve Öncü, E. (2015). Öğretmen adaylarının fiziksel aktiviteye katılım ve sosyal görünüş kaygılarının incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(3), 287-300. Doi: 10.14486/IJSCS291
- Altunbaş, T. (2018). *Duygusal zeka programının öğrencilerin duygusal zeka, atılgan, saldırgan ve çekingen davranışlarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Aran, T. (2019). *Meslek lisesi öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ve meslek tercihlerinin bazı sosyodemografik özelliklere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversite, İzmir.
- Ataş, M.B. (2018). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Atik, D., Atik, C., Asaf, R., Çınar, S. (2015). The effect of perceived social support by hemodialysis patients on their social appearance anxiety (Hemodiyaliz hastalarında algılanan sosyal desteğin sosyal görünüş kaygısına etkisi). *Medicine Science*, 4(2), 2210-2223. Doi: 10.5455/medscience.2015.04.8235
- Aynur, M.S. (2020). *Beliren yetişkinlik döneminde sosyal görünüş kaygısı: Algılanan anne baba tutumu ve mükemmeliyetçiliğin yordayıcı gücü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Brennan, M.A., Lalonde, C.E., Bain, J.L. (2010). Body image perceptions: Do gender differences exist. *Psi Chi Journal of Undergraduate Research*, 15(3), 130-138. /ISSN 1089-4136
- Bursa Kocabaş, Ş. (2016). *Sosyal bilimler lisesi ve fen lisesi öğrencilerinde duygusal zeka ve empati düzeylerinin karşılaştırılması: Kesitsel bir çalışma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi, Mersin.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara : Pegem Akademi.
- Chakarvarti, D. ve Lal, M. (2016). Emotional intelligence and its association with social physique anxiety and performance among sprinters. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 8(2), 71-78. DOI: <http://dx.doi.org/10.21659/rupkatha.v8n2.08>
- Costarelli, V., Stamou, D. (2009). Emotional intelligence, body image and disorder eating attitudes in combat sport athletes. *Exerc Sci Fit*, 7 (2), 104-111. [https://doi.org/10.1016/S1728-869X\(09\)60013-7](https://doi.org/10.1016/S1728-869X(09)60013-7)

- Coşkun, E. (2019). *Duygusal zeka ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün stresle başa çıkma tarzlarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.
- Çakmak, A. ve Sakarya, S. (2020). Farklı türde liselere devam eden öğrencilerin sosyal görünüş kaygıları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(74), 680-691. DOI:10.17755/esosder.582927
- Çelenk, İ. (2015). *Örgütlerde duygusal zeka ve psikolojik yıldırma: bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Çetinkaya, B., Gülaçtı, F., Çiftçi, Z. (2019). Lise öğrencilerinin sosyal görünüş kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(17), 904-922. <https://doi.org/10.26466/opus.523444>
- Deniz, M.Y. ve Yılmaz, E. (2004). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka yetenekleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişki*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Doğan, T. (2009). *Bilişsel ve kendini değerlendirme süreçlerinin sosyal anksiyete açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Doğan, T. (2011). An investigation of the psychometric properties of the social appearance anxiety scale in an adolescent sample. *Elementary Education Online*, 10(1), 12-19. <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/sosyal-gorunus-kaygisi-olcegi-toad.pdf>
- Erdoğan, M.Y. (2008). Duygusal zekanın bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 62-76. <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6137/82335>
- Ergün, O. (2016.). *Ergenlerde duygusal zeka özellikleri ile psikolojik sağlık arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Garaigordobil, M. (2020). Intrapersonal emotional intelligence during adolescence: sex differences, connection with other variables, and predictors. *Eur. J. Investig. Health Psychol. Educ.*, 10 (3), 899-914. <https://doi.org/10.3390/ejihpe10030064>
- George, N., Shanbhag, D.N., George, M., Shaju, A.C., Johnson, R.C., Mathew, P.T., Golapalli, C.P., Goud, R. (2017). A study of emotional intelligence and perceived parenting styles among adolescents in a rural area in Karnataka. *Journal of family medicine and primary care*, 6(4), 848-852. Doi: 10.4103/jfmpc.jfmpc_100_17
- Goleman, D. (2016). *Emotional intelligence, why it can matter more than IQ? Duygusal zeka, neden IQ'dan daha önemlidir?* Yüksel Seçkin, B. (Çev.), İstanbul: Varlık Yayıncılık.
- Güvenen, G. (2017). *Sosyal medya ve kitle iletişim araçlarının lise öğrencilerinin beden algısı ve sosyal görünüş kaygısı üzerine etkisinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Halilbeyoğlu, F. (2015). *Badminton sporcularının duygusal zeka düzeylerinin bazı kriterlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- İşeri, İ.(2016). *Lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile sosyal duygusal öğrenme becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- İyibaş, M.A. (2019). *Lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin analizi (Karaman ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mardin Artuklu Üniversitesi, Mardin.

- Kavcar, B. (2011). *Duygusal zekâ ile akademik başarı ve bazı demografik değişkenlerin ilişkileri: Bir devlet üniversitesi örneği* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kayıhan, Ş. N. ve Arslan, S. (2016). Duygusal zeka ölçeği: bir ölçek uyarlama çalışması. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 7, 137-145. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/207359>
- Kılıç Küçük, S. (2020). Lise öğrencilerinde sosyal görünüş kaygısı ve fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu ilişkisi. *International Journal of Active Learning*, 5(2), 69-85. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1402877>
- Kırat, M.N., Dilmaç, B. (2021). Ergenlerde Sanal Zorbalık, Beden İmgesi ve Duygusal Zekâ Arasındaki Yordayıcı İlişkiler. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(35), 1990-2007. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1179078>
- Kırtıl, S. (2009). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zeka düzeyleri ile yaşam doyumu düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Köksal, A. ve Gazioğlu, A.İ. (2007). Ergenlerde duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasındaki ilişki, *HAYEF Journal of Education*, 4(1), 133-146. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/93084>
- Köse, E. (2020). *Ergenlerde anne baba tutumlarının duygusal zeka ve karar verme stilleri üzerine etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Köse, N. (2009). *7-13 yaş çocukların duygusal zeka düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Kurt Y. (2019). *Üstün zekalı 10 ve 14 yaş aralığındaki ergenlerin duygusal zeka ile mutluluk doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Maboçoğlu, F. (2006). *Duygusal zeka ve duygusal zekanın gelişimine katkıda bulunan etkenler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Mavruk Özbiçer, S. (2018). *Duygusal zeka geliştirme programının ergenlerin duygusal zeka ve yaşam doyumu düzeylerine etkisi: Deneysel bir çalışma* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Muzafferoğlu, L. (2019). *Lise öğrencilerinin duygusal zeka, aleksitimi ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Neubauer, A.C. ve Freudenthaler, H.H. (2005). Models of emotional intelligence. In: Roberts RD, Schulze R. (eds). *Emotional intelligence: An international handbook*. Germany : Hogrefe.
- Ökten, Ü.G. (2019). *Lise öğrencilerinde sosyal görünüş kaygısı ve utangaçlık arasındaki ilişkide benlik saygısının aracılık rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Özcan, H., Subaşı, B., Budak, B., Çelik, M., Gürel, Ş.C., Yıldız, M. (2013). Ergenlik ve genç yetişkinlik dönemindeki kadınlarda benlik saygısı, sosyal görünüş kaygısı, depresyon ve anksiyete ilişkisi. *Journal of Mood Disorders*, 3(3), 107-113. DOI: 10.5455/jmood.20130507015148

- Özkan, L. (2019). *Lise öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pektaş, S. (2013). *Güzel sanatlar ve spor lisesi müzik bölümü öğrencileri ile diğer lise öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Peng, W., Li, D., Li, D., Jia, J., Wang, Y., Sun, W. (2019). School disconnectedness and Adolescent Internet Addiction: Mediation by self-esteem and moderation by emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*, 98, 111-121. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.04.011>
- Rathi, J. (2015). A study of emotional intelligence of adolescent students in relation to the type of school. *International Journal of Applied Research*. 1(13), 456-458. <https://www.allresearchjournal.com/archives/2015/vol1issue13/PartG/1-13-194.1.pdf>
- Rodgers, R. ve Chabrol, H. (2009). Parental attitudes, body image disturbance and disordered eating amongst adolescents and young adults: A review. *European Eating Disorders Review*, 17 (2), 137-151. <https://doi.org/10.1002/erv.907>
- Sarıkabak M, Cana H, Genç Hİ, Kolayış İ, Tok, S. (2014) Psychological and Physical Predictors of Social Physique Anxiety in Male and Female College Student Athletes. 13th International Sport Sciences Congress, 7-9 November, Konya, 224-225. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/621062>
- Sarıkabak, M. (2018). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal fizik kaygı durumları ve duygusal zeka düzeylerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2018, 5(1), 74-85. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/621062>
- Sarıkabak, M., Karakulak, İ., Sunay, H. (2019). Lise öğrencilerinin sosyal fizik kaygı durumları ve duygusal zeka düzeylerinin spor yapma durumlarına göre incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 119-133. <https://doi.org/10.33689/spormetre.554925>
- Seki, T. (2014). *Ergenlerin sosyal görünüş kaygısı ve öznel iyi oluşlarının sahip oldukları değerler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Sezen, M.F. (2018). *Ergenlerde akran zorbalığı, internet bağımlılığı ve duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Soykan, H. (2015). *Psikoloji bölümü ve mühendislik-mimarlık bölümünde okuyan öğrencilerin duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Soylu, Y., Atik, F., Oçalan, M. (2017). Ergenlerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinin incelenmesi (Kırıkkale ili örneği). *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, SI (1), 38-45. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/392182>
- Telli, E., Ünal, Z. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyo- demografik özelliklerine göre sosyal görünüş kaygısı: bir alan araştırması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 134-146. <https://doi.org/10.20875/sb.98440>
- Tetik, G. (2020). *Ergenlerde algılanan ebeveyn tutumu ve duygusal zeka arasındaki ilişkide, dijital oyun bağımlılığının aracı rolünün incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi, İstanbul.

- Tetik, G., Aktan, Z.D. (2021). Ergenlerde algılanan ebeveyn tutumları ile duygusal zeka arasındaki ilişkide dijital oyun bağımlılığının aracı etkisi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 24(2), 181-190. DOI: 10.5505/kpd.2020.32815
- Tosun, M. (2013). *On the relationship between emotional intelligence and foreign language skills in ELT* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Tufan, Ş. (2011). *Geliştirilen duygusal zeka eğitimi programının ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin duygusal zeka düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Tuğral, R. (2020). *Ergenlerde yalnızlık, psikolojik sağlamlık, algılanan sosyal destek ve sosyal görünüş kaygısı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul.
- Tunç, A. (2020). *Ergenlik döneminde duygusal zeka özelliklerinin ve benlik saygısının internet bağımlılığı ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Uğurlular, Ş. (2019). *Lise öğrencilerinin yaşadıkları aile sorunlarının duygusal zeka ve mizah tarzına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Usta, F. (2017). *Kabul ve kararlılık terapisi yönelimli psiko-eğitim programının ergenlerin sosyal görünüş kaygısı ve kabul ve eyleme geçme düzeylerine etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Yalnızca Yıldırım, S. (2015). *Lise öğrencilerinin yaşam doyumlarının yordayıcıları olarak anne-baba tutumları ve duygusal zeka* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yalnızca Yıldırım, S. ve Cenkseven Önder, F. (2020). Duygusal zeka ve saldırganlık arasındaki ilişkide yaşam doyumunun aracı rolü. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 30-53. doi:10.33711/yyuefd.671825
- Yerli, S. (2009). *İlk ve orta öğretim okullarındaki yöneticilerin duygusal zeka ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki (İstanbul anadolu yakası örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Yeşilyaprak, B. (2011). Duygusal zeka ve eğitim açısından doğurguları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25(25), 139-146. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/108511>
- Yılmaz, M. (2019). *Ergenlerin (15-18 yaş) anksiyete düzeyleriyle duygusal zeka ve sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, Y.E. (2019). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zekaları, sosyal görünüş kaygıları ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir. Yazarlar etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, izinle ilgili bilgileri (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde ve ayrıca burada belirtmişlerdir.

Kurul adı: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) Etik Kurulu

Tarih: 09.11.2020

No: 17

ARAŞTIRMACILARIN MAKALEYE KATKI ORANI BEYANI

1. yazar katkı oranı : %50

2. yazar katkı oranı : %50